

VKLJUČEVANJE JAVNOSTI V POSTOPKIH PRIPRAVE DPN

Ministrstvo za okolje in prostor se kot koordinator državnih prostorskih načrtov (v nadaljnjem besedilu: DPN) zaveda, da je pri umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor potrebno najti soglasje med potrebami po umestitvi prostorske ureditve in med nasprotovanjem posegu v prostor s strani zainteresirane javnosti.

V zadnjih letih si na podlagi izkušenj pri pripravi DPN intenzivno prizadevamo obogatiti proces vključevanja javnosti. Z drugačnim vključevanjem javnosti smo pričeli pri pripravi DPN za državno cesto od Otiškega vrha do mednarodnega mejnega prehoda Holmec na meji z Republiko Avstrijo in nadaljevali tudi pri drugih DPN (daljnovod Kočevje—Črnomelj, daljnovod Beričevo—Divača). Poskušal smo ustvariti boljšo prakso, zato je bil uporabljen nov pristop vključevanja javnosti v postopke priprave DPN, ki smo ga v nekaterih primerih pripravili sami, v drugih pa v sodelovanju z zunanjimi izvajalci. V sklopu dodatnih vključevanj javnosti je bilo zagotovljeno obširno informiranje, izvedene delavnice po občinah, ankete prebivalcev ob trasah predvidenih ureditev in podobno. Cilj takšnega načina vključevanja javnosti v postopke priprave DPN je predvsem zgodnja predstavitev načrtovane prostorske ureditve javnosti in uskladitev ciljev ter pridobitev povratnih mnenj in predlogov ter smiselno upoštevanje v nadaljnjem procesu priprave DPN.

[Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor \(ZUPUDPP\)](#), je prinesel tudi s področja vključevanja javnosti nekaj novosti, zato menimo, da se bo stanje na tem področju izboljšalo, če bodo seveda pri delu z javnostmi upoštevana tudi načela komunikacijskega delovanja, ki pa s samim zakonom niso predpisana.

Ministrstvo za okolje in prostor je na podlagi preizkušenega novega pristopa vključevanja javnosti pripravil [Usmeritve za pripravo procesnega načrta vključevanja javnosti v postopek izdelave državnih prostorskih načrtov za daljnovode in plinovode](#), ki vsem sodelujočim pri pripravi DPN služijo kot okvir vključevanja javnosti v postopke priprave.

Usmeritve so, s smiselno prilagoditvijo, uporabne tudi v postopkih načrtovanja projektov prometne infrastrukture.

Podrobnejši način vključevanja javnosti je potrebno izdelati za vsak projekt posebej, glede na obsežnost projekta, sprejemljivost projekta s strani lokalnih skupnosti in ne nazadnje vplivov prostorske ureditve na okolje.

Usmeritve za pripravo procesnega načrta vključevanja javnosti v postopek izdelave državnih prostorskih načrtov za daljnovode in plinovode

1. UVOD

Državni prostorski načrti za daljnovodne in plinovodne objekte imajo za razliko od cestnih objektov, industrijskih con, hidroelektraren, kompresorskih postaj, plinskih elektraren, itd. določene specifične lastnosti. V primerjavi z ostalimi naštetimi predstavljajo veliko manjše posege v prostor in s tem povezane vplive na okolje, pri ljudeh pa kljub temu vzbujajo dvome glede nevarnosti za zdravje ljudi (elektromagnetno sevanje) in grožnjo ob nesrečah ter morebitnih terorističnih napadih (plinovodni objekti). Poleg tega so daljnovodi, če niso kablrani, moteči tudi vizualno. Posamezniki ne zaznajo direktne koristi, zaradi katere bi te ureditve lažje sprejeli v svoje okolje (npr. zaradi ceste ljudje hitreje dostopajo do večjih mestnih središč, se hitreje pripeljejo do delovnega mesta). So pa seveda za napredek gospodarstva, neodvisno oskrbo z energijo nujno potrebni, tako za širšo družbo kot za posameznika. Posameznikom je seveda najtežje sprejemati slabosti teh objektov (omejena raba prostora, vizualna degradacija prostora) na svoja pleča za doseg splošno javno korist.

Vključevanje javnosti je bilo v dosedanjih postopkih v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B in 108/09 – v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt), izvedeno šele v fazi javne razgrnitve. Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. št. 110/02, 8/03 – popr. in 58/03 – ZZK-1, v nadaljnjem besedilu: ZUREP-1) je sicer vključil organizirano javnost že na začetku, ko je bila pred sprejemom programa priprave sklicana prostorska konferenca, ni pa širša javnost imela možnost podajanja pripomba in prispevati k oblikovanju variant že pred pripravo državnega prostorskega načrta. Sedanji Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/2010) ima vključevanje javnosti širše zastopano.

Koordinator državnih prostorskih načrtov je zakonsko zavezan k vključevanju javnosti v postopek izdelave državnih prostorskih načrtov. K temu ga zavezujejo posamezni členi naslednjih zakonov in konvencija:

- **Zakon o varstvu okolja** (v nadaljnjem besedilu: ZVO) (Uradni list RS, št. 41/04; ZVO-1).
- **Zakon o dostopu do informacij javnega značaja** (Uradni list RS, št. 24/03; ZDIJZ);
- Zakon o ratifikaciji konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (Uradni list RS, št. 62/04) v nadaljnjem besedilu: **Aarhuška konvencija**.
- **Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor** (Uradni listu RS, št. 80/2010) v nadaljnjem besedilu ZUPUDPP.

Na podlagi izkušenj, pridobljenih v letih od uveljavitve ZUreP-1 in ZPNačrt na področju sodelovanja z interesnimi skupinam v posameznih fazah izdelave državnih prostorskih načrtov lahko ocenimo pomanjkljivosti določenih vključevanj javnosti v postopke izdelave državnih prostorskih načrtov. Interesne skupine so lahko neposredno sodelovale pri oblikovanju rešitev, ki jih urejajo državni prostorski načrti, šele v fazi javne razgrnitve, ko je

vse več ali manj določeno, takrat se je mogoče dogovarjati le še o manjših spremembah. Spremembe večjega obsega pa v tej fazi povzročajo velika dodatna finančna sredstva in časovne zaostanke. ZUreP-1 je sicer uvedel **prostorske konference**, ki so bile namenjene sodelovanju lokalnih skupnosti, gospodarstva in interesnih združenj ter druge organizirane javnosti. Niso pa bile namenjene širši javnosti.

Z ZUreP-1 uvedena 2. prostorska konferenca, ki jo je bilo potrebno sklicati vsaj 14 dni pred javno razgrnitvijo, pa se je izkazala kot neučinkovita. Na tej prostorski konferenci je bilo zelo malo udeležencev, običajno le predstavniki lokalnih skupnosti, pa še ti so velikokrat raje počakali na samo javno razgrnitev in tam podali svoja stališča. Zgodilo se je tudi, da je bila prostorska konferenca sama sebi namen in se je ni udeležil nihče.

Z uveljavitvijo ZPNačrta so bile prostorske konference ukinjene. Javnost je bila v skladu z zakonom obveščena o pripravi državnega prostorskega načrta šele z javno razgrnitvijo. Ni pa imela možnosti seznaniti se s predvideno prostorsko ureditvijo že na samem začetku oziroma še pred pričetkom priprave državnega prostorskega načrta in podajati svojih stališč, opozoril in sodelovati pri pripravi predvidene prostorske ureditve.

Z uveljavitvijo novega ZUPDDPP, ki prinaša tudi s področja vključevanja javnosti nekaj novosti, se bo stanje na tem področju lahko izboljšalo, če bodo seveda pri delu z javnostmi upoštevana tudi načela komunikacijskega delovanja, ki pa s samim zakonom seveda niso predpisana

Zakonsko določeno sodelovanje z javnostjo pri pripravi državnih prostorskih načrtov je le okvir znotraj katerega je potrebno še veliko dodatnega sodelovanja – komunikacijskega delovanja. Koliko dodatnega sodelovanja in način sodelovanja je odvisen od posameznega projekta. Predvsem je tu pomembno za kakšen projekt gre (avtocesta, plinovod, daljnovod, odlagališče) ter koliko pozitivnih in negativnih vplivov na okolje javnost in ostale interesne skupine vidijo v projektu.

Javnost ima legitimno pravico biti dovolj zgodaj – od samega začetka obveščena in ustrezno vključena v proces umeščanja posameznih ureditev v prostor.

Procesni načrt vključevanja javnosti obsega naslednje faze:

1. faza – Prvi regionalni posvet v fazi pobude (uskladitev pobude v skladu z načeli aarhuške konvencije¹),
2. faza – Lokalne delavnice/posvet (praviloma v primeru variant v skladu z 7. alineo 19. člena ZUPUDPP²),

¹ Aarhuška konvencija predstavlja prvi dokument, ki je namenjen spodbujanju participativne demokracije. Cilj Aarhuške konvencije je da zagotovi pravico vsake osebe da živi v zdravem življenjskem okolju. Poleg tega zagotavlja pravico dostopa do informacij, do udeležbe javnosti pri odločanju in dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah. Vendar vključitev in sodelovanje javnosti ne pomeni le določitve procesnih in materialnih pravil s strani države, ampak tudi obvezo oziroma dolžnost državnih organov, da vzporedno s tem zainteresirano javnost pravočasno informira in ji omogoči sodelovanje dovolj zgodaj, **ko so vse možnosti še odprte**. Poleg tega je potrebno mnenjem in pripombam javnosti dati določeno težo pri sprejemanju končne odločitve.

² V 7. odstavku 19. člena ZUPUDPP je podana možnost, da se z namenom podrobnejše seznaitve javnosti organizira tudi posvet. Glede na to, da je v fazi takoj po pridobitvi pobude organiziran 1. regionalni posvet (glej točko ¹), so v fazi pridobivanja smernic, usmeritev in podatkov nosilcev urejanja prostora ter predlogi javnosti organiziran posvet, ki pa ima zaradi narave dela na tem posvetu status delavnic zato je v tem procesnem načrtu uporabljen izraz lokalne delavnice.

3. faza – seznaiter javnosti s študijo variant (javna seznaiter in obravnave v skladu s 25. členom ZUPUDPP),
4. faza – seznaiter javnosti z osnutkom državnega prostorskega načrta (javna razgrnitev in obravnave v skladu s 33. členom ZUPUDPP).

Po pridobitvi pobude se koordinator, pobudnik, investitor in izdelovalec načrta sestanejo in skupaj ocenijo, glede na posamezen poseg v prostor, ki je predviden s pobudo, kakšen način vključevanja javnosti v pripravo izdelave državnega prostorskega načrta bo predviden. Predlagani in usklajen procesni načrt vključevanja javnosti se predstavi na 1. regionalnem posvetu. Predstavitev procesnega načrta vključevanja javnosti je namenjena seznaititvi širše javnosti na območju predvidene prostorske ureditve in se izvede v vsakem primeru ne glede na velikost in težavnostno stopnjo umestitve prostorske ureditve v prostor. Glede na problematičnost posega se določi način izvedbe 1. regionalnega posveta. Lahko je 1. regionalni posvet izveden na terenu ali pa le preko spleta, kjer javnosti predstavimo pobudo in ji damo možnost, da posreduje svoje pripombe preko spleta. Na 1. regionalnem posvetu se javnost seznaiti tako s potekom izdelave državnega prostorskega načrta in osnutkom procesnega načrta. Osutek procesnega načrta se v skladu s podanimi pripombami na 1. regionalnem posvetu ustrezno korigira.

V kolikor lahko že na začetku priprave procesnega načrta vključevanja javnosti pričakujemo s strani javnosti veliko nasprotovanja predvideni prostorski ureditvi investitor izbere koordinatorja procesa vključevanja javnosti, ki bo organiziral posamezne dejavnosti na terenu, skrbel za obveščanje javnosti, pripravil zapisnike in vodil javne razprave (1. regionalni posvet, lokalne delavnice, seznaiter javnosti s študijo variant, seznaiter javnosti z osnutkom načrta), organiziral info točke na območju predvidene prostorske ureditve, kjer bo javnost lahko pridobila vse potrebne informacije in podobno. Koordinator procesa vključevanja javnosti je lahko organizacija, ki se s takšnimi organizacijami ukvarja profesionalno, vendar prevzame le organizacijski del tega procesa, strokovni del pa še vedno vodi koordinator priprave državnega prostorskega načrta.

V primeru, ko gre za umestitev vzporednega plinovoda/daljnovoda ob že obstoječi plinovod/daljnovod in v postopku ne bo proučevanja variant v širšem prostoru, ampak le ena varianta oz. utemeljitev variante na ožjem območju ob obstoječem plinovodu/daljnovodu, se v tem primeru organizira 1. regionalni posvet, seznaiter javnosti s predlaganim potekom in seznaiter javnosti z osnutkom državnega prostorskega načrta.

2. PREDLOG PROCESNEGA NAČRTA VKLJUČEVANJA JAVNOSTI

Osnovna načela, ki jih je potrebno upoštevati pri vključevanju javnosti v izdelavo državnih prostorskih načrtov so:

- soočanje s problemi in reševanje le teh,
- vzpostavitev zaupanja med pobudnikom, koordinatorjem, investitorjem, izdelovalci državnega prostorskega načrta in javnostjo,
- komunikativno delovanje skozi celoten projekt, kar pomeni, da dogovarjanje, ki poteka med posameznimi akterji vključenimi v pripravo državnega prostorskega načrta (pobudnikom, investitorjem, izdelovalcem državnega prostorskega načrta, koordinatorjem in ne nazadnje javnostjo) sledi naslednjim trem kriterijem:
 - o pravilnost (pravno, legalno),
 - o resničnost,

o iskrenost.

Z dosego teh kriterijev bo dogovarjanje postalo kot način doseganja legitimnosti in zaupanja v akterje. Informacije s strani koordinatorskega, pobudnika, izdelovalca državnega prostorskega načrta in investitorja vseskozi prehajajo do javnosti, ta pa se nanje odziva z utemeljenimi predlogi in pripombami, ki pa jih koordinator, pobudnik, izdelovalec državnega prostorskega načrta in investitor tudi upoštevajo. Nikakor ne sme priti do »PIAR« delovanja, ki predstavlja nekakšno »reklamno« prepričevanje javnosti v edino pravilno rešitev, ki jo je predlagal investitor s podporo pobudnika, koordinatorskega, izdelovalca državnega prostorskega načrta in investitorja.

Poleg osnovnih načel, ki jih je potrebno upoštevati pri vključevanju javnosti, pa je pri pripravi procesnega načrta potrebno upoštevati tudi standarde kvalitetnega vključevanja javnosti v postopke priprave državnih prostorskih načrtov in sicer:

- zgodnje obveščanje in vključevanje javnosti,
- kontinuirano obveščanje in vključevanje javnosti tekom celotnega postopka načrtovanja,
- posameznemu primeru in deležnikom prilagojen način vključevanja,
- dovolj dolge roke za odziv javnosti,
- čimprejše oblikovanje in posredovanje odziva nosilcev načrtovanja na pripombe javnosti.

Javnosti je potrebno dati dovolj časa za odziv. V ZUPUDPP je za odziv javnosti v fazi predstavitve pobude določen rok 30 dni, za odziv javnosti na seznanitev s študijo variant pa najmanj 30 dni, kar pomeni, da se ta rok lahko tudi podaljša, če se zazna potreba po tem.

V nadaljevanju je predstavljena najširša oblika procesnega načrta vključevanja javnosti, ki se lahko v skladu z dogovorom med pobudnikom, koordinatorjem, investitorjem in izdelovalcem državnega prostorskega načrta ustrezno skrajša, glede na obseg in težavnostno stopnjo umestitve predvidene prostorske ureditve v prostor.

Procesni načrt bo potekal po naslednjih fazah:

1. faza

PRVI REGIONALNI POSVET

Kdaj organizirati prvi regionalni posvet?

Prvi regionalni posvet je organiziran v fazi uskladitve pobude. Po prejemu pobude ministrstvo pristojno za prostor – Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Direktorat za prostor (v nadaljnjem besedilu: MzIP DP) skupaj z investitorjem, pobudnikom in izdelovalcem DPN (oziroma strokovnjakom planerske stroke, ki pripravi skupaj z investitorjem pobudo), ki mora biti v tej fazi že znan, saj je vsebina pobude enaka osnutku po ZPNačrt-u, pripravi glede na predvideno problematičnost posega v prostor, osnutek procesnega načrta vključevanja javnosti.

Kdo organizira prvi regionalni posvet?

Organizacijo 1. regionalnega posveta si razdelita koordinator in pobudnik, plačnik stroškov, ki nastanejo z uporabo dvorane za izvedbo 1. regionalnega posveta in objavo javnega naznanila ter pripravo grafičnih in tekstualnih gradiv, je investitor. Pri pripravi gradiv je potrebno slediti razumljivost sporočanja za širšo javnost. V kolikor se presodi,

glede na problematičnost posega, da je na 1. regionalnem posvetu potrebno vodstvo izkušenega moderatorja, investitor pokrije tudi stroške, ki nastanejo v zvezi s tem.

Kje organizirati prvi regionalni posvet?

Posvet se praviloma organizira na območju, kamor predvidena prostorska ureditev posega, v soglasju z udeleženci pa tudi drugje. Najbolje je da se organizira na nevtralnem terenu (ne v prostorih posameznih občin) in je enkraten dogodek za vse občine, tudi z namenom, da se soočijo različni interesi občin. V kolikor občine vztrajajo, da se organizira več posvetov, se v soglasju s pobudnikom, koordinatorjem in investitorjem to v izjemnih primerih tudi naredi.

V kolikor se pričakuje veliko nasprotovanja predvideni prostorski ureditvi je potrebno za vodenje posveta pridobiti moderatorja, ki prevzame vodenje posveta.

Pri neproblematičnih zadevah se lahko poslužujemo tudi izvedba regionalnega posveta samo preko spleta. V tem primeru pripnemo na internetne strani obvestilo oziroma vabilo k sodelovanju in osnovne informacije o predvideni prostorski ureditvi in predlog procesnega načrta vključevanja javnosti skozi ves postopke izdelave DPN, ter kontaktne naslove in telefonske številke, za morebitno pošiljanje pripomb in predlogov. Podamo rok za podajo teh predlogov in pripomb in o tem obvestimo tudi občine, da vzpodbudijo krajanke k sodelovanju.

Namen posveta.

Namen posveta je predstavitev predvidene prostorske ureditve, ki je načrtovana z DPN ter predstavitev in usklajitev ciljev države in lokalne skupnosti, ki bi jih želela s to prostorsko ureditvijo doseči. Poleg tega pa je namen tudi predstavitev osnutka procesnega načrta vključevanja javnosti in poziv občinam, da v tem procesu aktivno sodelujejo ter v določenem roku (npr.: 14 dni po posvetu) imenujejo svoje predstavnike v **koordinacijsko skupino**, ki bi skozi celote postopek izdelave DPN aktivno sodelovala in bila vezni člen med lokalnimi prebivalci in državo. Skupina bi morala biti sestavljena iz naslednjih članov, ki izhajajo iz lokalnega okolja:

- predstavnik gospodarstva,
- predstavnik občinske službe za okolje in prostor,
- predstavniki krajevnih skupnosti ali mestnih četrti (če te obstajajo),
- predstavnik civilne iniciative,
- predstavniki nevladnih organizacij,
- lokalnih strokovnjakov,
- predstavnik pobudnika,
- predstavnik koordinatorja,
- predstavnik investitorja in
- predstavnik izdelovalca DPN.

Udeleženci posveta

Ključni udeleženci posveta so: predstavniki pobudnika, investitorja, koordinatorja, izdelovalca DPN in predstavniki lokalnih skupnosti. Poleg teh so vabljeni še predstavniki lokalnega gospodarstva, civilnih iniciativ in lokalno prebivalstvo. Vabilo za posvet se pošilja preko elektronskih naslovov (tistim, katerih mail naslovi so znani) in objavi v lokalnih medijih (časopis, radio, občinske internetne strani, oglasne deske v občinah) ter pripne na internetne strani MOP DP in občin.

Gradiva, ki jih je potrebno pripraviti za 1. regionalni posvet

Izdelovalec DPN pripravi ustrezne grafične podlogo iz pobude v primernem merilu, na katerem je vrisana predvidena prostorska ureditev z vsemi predlaganimi variantami in s prikazom stanja prostora, ki prikazuje tudi omejitve v prostoru in to na posvetu tudi predstavi.

Pobudnik in investitor pripravita predstavitev potrebe po umestitvi prostorske ureditve v prostor z ustrezno utemeljitvijo.

Koordinator pripravi predstavitev poteka izdelave DPN in osnutek procesnega načrta vključevanja javnosti skozi celoten postopek izdelave DPN.

Potek 1. regionalnega posveta

V uvodnem delu potekajo predstavitve pobudnika in investitorja o utemeljenosti predvidene prostorske ureditve. Sledi predstavitev izdelovalca DPN, ki predstavi že opravljeno delo v zvezi z analizo prostora in predstavitev predlaganih variant predvidene prostorske ureditve. Predstavitev postopka izdelave DPN, CPVO postopka in procesnega načrta vključevanja javnosti.

V drugem delu sledi razprava udeležencev posveta v zvezi s skladnostjo ciljev države in lokalne skupnosti, predstavitev zahtev oz. pogojev in razvojnih izhodišč lokalne skupnosti ter podaja pripomb na potek dela v zvezi z vključevanjem javnosti.

Dogodki, ki se zgodijo po posvetu

Po 1. regionalnem posvetu se napiše poročilo, ki povzame potek in podane pripombe s strani udeležencev posveta. Osnutek poročila se pripne na internetne strani ministrstva za okolje in prostor in omogoči, da udeleženci lahko v roku 14 dni podajajo morebitne pripombe k poročilu. Po pretečenem roku za pripombe se poročilo popravi v skladu s pripombami in pripne na internetne strani končno poročilo. S tem je prva faza vključevanja javnosti zaključena. V skladu s pripombami, ki so bile podane na 1. regionalnem posvetu se pobuda dopolni in uskladi z pobudnikom, investitorjem in izdelovalcem DPN. Nato se pobuda objavi na internetnih straneh. Poleg tega je potrebno določiti tudi 14 dnevni rok za imenovanje članov v koordinacijsko skupino, katere člane se tudi objavi na spletni straneh.

Koordinator nato pošlje usklajeno pobudo vsem državnim nosilcem urejanja prostora, da nanjo podajo smernice. Po prejemu smernic se izdela analiza smernic in pripravi gradivo za delavnice po občinah.

2. faza

LOKALNE DELAVNICE

Delavnice po občinah se organizira praviloma v primeru, ko je v pobudi podanih več variant. V kolikor je v pobudi podana ena sama varianta in tudi v fazi organiziranja 1. regionalnega posveta ni bilo podanih dodatnih predlogov za variante oz. je ena sama varianta najbolj smiselna tudi iz prostorsko okoljskega vidika, se delavnic ne organizira. V primerih, ko se študija variant ne izdeluje, ampak gre za izdelavo utemeljitve ene same trase (ali za več tras sploh ni možnosti, ali pa gre za vzporeden potek ob že obstoječi trasi plinovoda ali daljnovoda), se organizira na sedežu MZIP DP, s predstavniki koordinacijske skupine, predstavitev predlaganega poteka z v največji možni meri upoštevanjem pripomb iz 1. regionalnega posveta. Na delavnicah se obravnava variante, ki so tehnično, okoljsko in prostorsko izvedljive.

Kdaj organizirati delavnice?

Delavnice se organizira po tem, ko je izdelana analiza vseh razpoložljivih prostorskih **in okoljskih podatkov** in so pripravljene takšne variante, ki upoštevajo tudi priporočila in pripombe udeležencev s 1. regionalnega posveta, v obsegu, ki ga je mogoče upoštevati. V kolikor se je tekom analize prostora izkazalo, da zahtev iz 1. regionalnega posveta ni bilo mogoče upoštevati se na delavnicah to tudi pojasni. V kolikor za območje prostorske ureditve zaradi utemeljenega razloga ni mogoče realno umestiti poteka variant brez pridobitve določenih smernic, se delavnice organizira šele po tem, ko so pridobljene smernice in izdelana njihova analiza.

Kdo organizira delavnice?

Organizacijo delavnic si razdelita koordinator in pobudnik. Plačnik stroškov, ki nastanejo za morebiten najem dvoran za izvedbo delavnic in objavo javnega naznanila (lokalni časopisi, lokalne radijske postaje) ter pripravo grafičnih in tekstualnih gradiv, pripomočkov za izvedbo delavnice (panoji, papir, svinčniki) ter najem izkušenega moderatorja, je investitor.

Kje organizirati delavnice?

Delavnice se praviloma organizirajo po posameznih občinah, v kolikor so občine manjše lahko tudi skupno za več občin, seveda vse v dogovoru z občinami (predstavniki občin, ki so člani koordinacijske skupine).

Namen delavnic.

Na delavnicah se predstavnikom občin, gospodarstva in širše javnosti predstavi variante, pojasni zakaj kakšne njihove želje oz. zahteve niso mogle biti upoštevane in se jih pozove, da za vsako izmed predlaganih variant na sami delavnici zapišejo in na koncu predstavijo prednosti in slabosti. Na delavnicah se podajajo tudi predlogi za optimizacijo posameznih variant. Nikakor se na delavnicah ne izbira variant!

Udeleženci delavnic

Delavnic se obvezno udeležijo predstavniki:

- pobudnika,
- investitorja,
- izdelovalca DPN,
- koordinatorja,
- predstavniki občin,

Na delavnice pa so preko medijev oz. s posebnimi vabili povabljeni tudi:

- predstavniki gospodarstva,
- predstavniki civilne iniciative,
- predstavniki krajevnih skupnosti ali mestnih četrti (če te obstajajo),
- predstavnik civilne iniciative,
- predstavniki nevladnih organizacij,
- lokalni strokovnjaki,
- širša javnost.

Delavnic se poleg naštetih udeležijo tudi izdelovalci strokovnih podlag, ki so potrebna za izdelavo DPN in so za posamezna področja še posebej pomembna.

Gradiva, ki jih je potrebno pripraviti za delavnice

Vsaj 14 dni pred pričetkom delavnic se tiskana vabila na delavnice v prej dogovorjenem številu razpošlje občinam, da jih razdelijo občanom (skupaj z lokalnim časopisom, po

hišah z ostalo pošto), pripnejo na oglasne deske v občini, na internetne strani občin, ministrstva za okolje in prostor.

Za delavnice je potrebno pripraviti dovolj veliko število grafik (najbolje orto foto) na katerih so narisane variante, ki so ustrezno označene, poleg tega pa so na kartah narisana tudi področja, ki v prostoru predstavljajo določene omejitve. Karte morajo biti v ustreznem merilu, ki omogoča razpoznavanje prostora.

Potek delavnic

V uvodnem delu se pojasni cilje in pravila poteka delavnice, nato sledijo predstavitev posameznih variant, delo po skupinah in na koncu predstavitev ugotovitev posamezne skupine. Strokovnjaki, ki sodelujejo na delavnici v uvodnem delu so med delom po skupinah na razpolago za pojasnila in dodatne razlage.

Dogodki, ki se zgodijo po delavnicah

Po izvedenih delavnicah se naredi zapisnik - poročilo z delavnic. Poročilo vsebuje zapis vseh prednosti in slabosti podanih na delavnicah. Poročilo se pripne na internetne strani. Javnosti se omogoči, da lahko na objavljeno poročilo poda pripombe oz. dopolnitve, določi se rok 14 dni. Po tem roku se na spletu objavi končno poročilo. Poročilo služi kot izhodišče vsem strokovnjakom ki izdelujejo DPN.

3. faza

SEZNANITEV JAVNOSTI S ŠTUDIJO VARIANT

Dogodki, ki se zgodijo pred organizacijo seznaitve javnosti s študijo variant

Po proučitvi vseh, na delavnicah podanih/zapisanih, prednosti in slabosti se izdelajo variante, ki v največji možni meri upoštevajo tudi predloge javnosti. Izdelajo se gradbeno tehnični, ekonomski, razvojno urbanistični in okoljski elaborat ter oceno sprejemljivosti v lokalnem okolju. Opravi se recenzija ŠV. Po opravljeni recenziji se skliče sestanek na sedežu MZIP DP in se občinam in predstavnikom javnosti predstavi ŠV, ki bo javno razgrnjena. ŠV se dopolni v skladu s pripombami recenzenta in pridobi mnenje o ustreznosti okoljskega poročila.

Pripravi se javno naznanilo, ki ga koordinator uskladi s pobudnikom, investitorjem, izdelovalcem in predstavnikom občine. Javno naznanilo vsebuje v skladu s 25. členom ZUPUDPP kraj in čas javne razgrnitve, kraj in čas javne obravnave in način dajanja pripomb in predlogov ter rok za njihovo posredovanje. Javno naznanilo se vsaj 7 dni pred pričetkom javne razgrnitve objavi na krajevno običajen način (v lokalnih časopisih, internetnih straneh občin, na oglasnih deskah po občinah)

Kdaj organizirati seznaitve javnosti s študijo variant?

Seznaitve javnosti s študijo variant se organizira, ko je izdelana študija variant korigirana v skladu s pripombami recenzenta in pridobljeno mnenje o ustreznosti okoljskega poročila.

Kje organizirati seznaitve javnosti s študijo variant?

Seznaitve javnosti s študijo variant se organizira po posameznih občinah. V kolikor se posamezne občine strinjajo lahko tudi za več občin hkrati (predvsem na področjih, kjer so občine manjše).

Namen seznaitve javnosti s študijo variant

Namen je predstavitev študije variant in predloga najustreznejše variante. V kolikor je za načrt potrebno izvesti postopek CPVO se razgrne tudi okoljsko poročilo. V času seznaitve javnosti s študijo variant ima javnost možnost podajati pripombe na razgrnjeno gradivo ter pripombe v zvezi z optimizacijo predlagane trase.

Udeleženci seznaitve javnosti s študijo variant

V času seznaitve javnosti s študijo variant, ki traja najmanj 30 dni, lahko pa tudi več, se izvede tudi javne obravnave. O času trajanja se koordinator dogovori z občinami in čas po potrebi podaljša (nekateri strokovnjaki priporočajo vsaj čas 45 dni)

Gradiva, ki jih je potrebno pripraviti za seznaitev javnosti s študijo variant

Za seznaitev javnosti s študijo variant je potrebno pripraviti toliko izvodov študija variant kot je občin in za vsako občino povzetke za javnost, ter posebno gradivo za predstavitev na sami javni razpravi (vizualizacije, ortofoto posnetke z vrisanimi variantami)

Potek seznaitve javnosti s študijo variant

Na javni predstavitvi v času javne seznaitve se v prvem delu predstavi obravnavane variante, pojasni se na kakšne način in v kolikšni meri so bili upoštevani predlogi predstavnikov občin, lokalnega gospodarstva in javnosti, ki so jih podali na delavnicah. V drugem delu javnost podaja pripombe k študiji variant in predlogu najustreznejše variante.

Dogodki, ki se zgodijo po seznaitvi javnosti s študijo variant

Po javni seznaitvi koordinator zbere pripombe in jih skupaj s pobudnikom, investitorjem in izdelovalcem DPN proučita in napiše stališča do teh pripomb. Stališča se objavi na internetnih straneh. Po objavi stališč do pripomb in predlogov javnosti in občin izdelovalec dopolni in zaključi študijo variant, predlog najustreznejše variante ali rešitve in okoljsko poročilo ter pojasni kako so bile upoštevane smernice nosilcev urejanja prostora.

Koordinator po tem pošlje študijo variant s predlogom najustreznejše variante nosilcem urejanja prostora, da podajo v roku 30 dni prva mnenja. Po pridobitvi mnenj koordinator in pobudnik ta mnenja uskladita in jo skupaj z pozitivno odločbo ministrstva pristojnega za celovito presojo vplivov na okolje, pošlje v potrditev vladi. Vlada s sklepom potrdi predlog najustreznejše variante. Koordinator objavi sklep na svojih spletnih straneh in o njem obvesti tudi občine.

4. faza

SEZNANITEV JAVNOSTI Z OSNUTKOM NAČRTA /JAVNA RAZGRNITEV

Dogodki, ki se zgodijo pred organizacijo javne razgrnitve

Po sprejemu sklepa o potrditvi variante investitor poskrbi za izdelavo vseh potrebnih strokovnih podlag za podrobnejše načrtovanje. Na podlagi teh strokovnih podlag se izdela osnutek načrta.

Kdaj organizirati javno razgrnitev?

Seznaitev javnosti se organizira po tem, ko je izdelan osnutek načrta in pridobljen osnutek odločitve o okoljevarstvenem soglasju (v primeru če je bilo za prostorsko ureditev potrebno izvesti postopek presoje vplivov na okolje).

Kje organizirati?

Javna razgrnitev se organizira na območju občin po katerih poteka predvidena prostorska ureditev.

Namen javne razgrnitve osnutka

Namen javne razgrnitve je prikaz osnutka načrta in osnutka okoljevarstvenega soglasja. Na javni razgrnitvi se pojasni tudi katere zahteve javnosti in občin so bile upoštevane pri pripravi načrta, ter zakaj kakšna zahteva ni bila upoštevana. Poleg tega je namen javne razgrnitve pridobitev pripomb javnosti, ki se nanašajo le še na detaljne popravke trase in rešitev v zvezi z traso in ne več pripomb v zvezi s potekom trase.

Udeleženci javne razgrnitve

Javne razgrnitve se udeležijo pobudnik, koordinator, izdelovalec načrta, izdelovalec poročila o vplivih na okolje in izdelovalci ostalih strokovnih podlag, predstavniki občin, krajevnih skupnosti ter širša javnost.

Gradiva, ki jih je potrebno pripraviti za javno razgrnitev osnutka

Za javno razgrnitev je potrebno poleg osnutka in strokovnih podlag ter poročila o vplivih na okolje pripraviti tudi ortofoto posnetke z vrisano traso, računalniške predstavitve, vizualizacijo. Vse z namenom, da se javnosti na čim boljši način prikaže bodoči potek trase plinovoda ali daljnovoda. Poleg tega se pripravi tudi dovolj (vnaprej dogovorjeno število glede na velikost občin) informacijskih listov.

Potek javne razgrnitve

V uvodnem delu predstavniki pobudnika in koordinatorja predstavita potek postopka in vzroke za izdelavo načrta. V nadaljevanju izdelovalec načrta in izdelovalci strokovnih podlag detajlno predstavijo rešitve vzdolž celotne trase. V Drugem delu udeleženci javne razprave podajo svoje pripombe na katere pripravljavec načrta, skupaj z izdelovalci strokovnih podlag odgovarjajo. Pripombe se na razpravi tudi zapisujejo in po javni razgrnitvi se nanje pripravi stališča.

Dogodki, ki se zgodijo po javni razgrnitvi

Koordinator, pobudnik in izdelovalec preučijo pripombe podane na javni razgrnitvi in v roku 60 dni koordinator in pobudnik do teh stališč zavzameta stališča. Izdela se načrt, ki je skladen z upoštevanimi spremembami zaradi sprejetih pripomb. Takšen načrt se pošlje v drugo mnenje nosilcev urejanja prostora.

Razno:

- **obveščanje** poteka preko interneta (na MZIP-ovih internetnih straneh, tam kjer so vsi podatki o posameznih DPN-jih se poleg tega napiše še eno rubriko »vključevanje javnosti«, ki je namenjena obveščanju)
- ob ključnih dogodkih se obvešča tudi v **lokalnih časopisih**, ki pokrivajo območje posameznih DPN-jev, to so mesečni ali 14 dnevni časopisi, ki obravnavajo vso tematiko iz lokalnega okolja.
- Če se pri izdelavi DPN dalj časa nič ne dogaja oz. se izdelujejo strokovne podlage, kar traja več mesecev je potrebno vsaj na vsake tri mesece napisati poročilo in ga posredovati občinam in pripeti na internetne strani, skratka vseskozi **obveščati javnost v enakomernih časovnih razmakih**.

- V primeru, da se zgodi, da pobudnik zaradi kakršnegakoli razloga **odstopi od pobude** oz. jo koordinator zavrne je o tem tudi potrebno obvestiti javnost preko lokalnega časopisa,
- Organiziranje **info točk** na območju predvidene prostorske ureditve. Lokacije za info točke je potrebno poiskati že na začetku postopka izdelave DPN, ko je podana pobuda. Info točke se aktivira v posameznih fazah izdelave DPN (1. regionalni posvet, lokalne delavnice, javna seznantev s študijo variant, javna razgrnitev). Info točke so v tujini (Nemčija) zelo razširjena oblika podajanja informacij in tudi zelo dobro sprejete. Na info točki posameznik dobi informacije o predvideni prostorski ureditvi iz prve roke strokovnjaka, ki je vključen v skupino, ki izdeluje predmetni DPN. Na javnih predstavitev se dogaja, da mnenjski voditelji večkrat prevzamejo množico in oblikujejo splošno mnenje o določeni prostorski ureditvi, na info točki pa si posameznik ustvari lastno mnenje o določeni prostorski ureditvi in se ne prepušča vplivu množice. Info točka je odprta za javnost v vnaprej določenih terminih, ki so za javnost najbolj sprejemljivi, da je dostopna čim širšemu krogu ljudi.